

# Alakulás a lovagteremben

Tegnap nagy nyüzsgés volt Zsámbékon, Hegyeshalomról, Záhonyból, de Szegedről is érkeztek vendégek és meghívottak, olyanok, akik megszállottként szeretik szűkebb és tágabb hazájukat.

Dr. Kovács József tanár életét a honismereti körök megszervezésére és működtetésére tette fel. Az érdeklődésből mindenképpen arra lehet következtetni, hogy nem volt hiábavaló az eddigi munkája. Tegnap délután a Tanítóképző Főiskola lovagtermében megalkult a Honismereti Szakcsoport Országos Ifjúsági Egyesülete.

Az ünnepi esemény előtt

tudtuk meg, hogy nem minden előzmény nélkül került sor az országos Ifjúsági egyesület megalakulására, hiszen dr. Kovács József már 1986-ban megrendezte eszmebarátaival együtt az első országos szakkörvezető-képző tábort.

Azokban az időkben még nem volt valami nagyon illedelmes hazaszeretettől, erdélyi és kárpátaljai magyarságról beszélni. Dr. Kovács azonban jól tudta, hogy széles alapokra kell helyezni a néprajzkutató munkát, hiszen minden országszerte rengeteg dolgot kell megemlíteni az utókor számára. A feltételek adva voltak, és ez évig

öt alkalommal szervezték meg nyári táborok keretében a szakmai képzést.

Főiskolai tantárgyként is szerepelnek ezek a témák, és aki végighallgatja a két-százötven órás tanmenetben előírt néprajzi előadásokat, az biztosan gazdag utrautól szerez egy egész életre.

A honismereti körök hálószerűen vonják be hazánk településeit, de az utóbbi években — hála a hazai politikai gondolkodásban végbement változásoknak — a szakkollégiumban már Erdélyből és a Kárpátaljáról érkezett fiatalok is vannak. A szervezők azt hangoztatták, hogy a távolról érkezettek eleve új színt hoztak az ott élő magyarság mindennapi életéből. Alkalmadtán néprajzi tanulmányokat ismerettek, és vitaulések során tisztázták a szakmai feladatokat. Olyan ismeretekkel szeretnék felvértezni az erdélyi és kárpátaljai fiatalokat, hogy azok szülőföldjükre való visszatérésük után, képesek legyenek saját kutatómunkát folytatni.

Papp János

## Szlovákiai kapcsolatok

# Munkában a nyelvi labor

Nincs béke az olajfák alatt, legalábbis a magyar oktatáspolitikai ügyében. A tantestületeket mostanában az aggasztja, hogy rövid ideig tartó, tágabb döntési jogkörüket megnyirbálták. Aggodalmuk oka az Alkotmánybíróság három nappal ezelőtt hozott döntése, amely visszavonta a tantestületek vétőjogát az igazgatóválasztásban.

A pilisszántói két tantervű általános iskolában is erős hullámvérést kavart ez a döntés. Legutóbbi tantestületi ülésükön ezzel kapcsolatban a tanárok aggodalmukat fejezték ki, ezért legközelebb, januári ülésükön ismét napirendre kerül a téma. Más is aggasztja a pilisszántói pedagógusokat, mégpedig az oktatási központok tervezett felállítását, mert ezeket hatóságilag kívánják felruházni az illetékesek. Ettől a lépéstől ugyancsak tantestületi autonómiáját félti az iskola tantestülete.

Szerencsére derűsebb felhangok is hallhatók mostanában náluk. Az oda járó összesen 187 diákra öt szlovák- és két angol tanár jut, ami elegendő. Húsztós új nyelvi laboratóriumuk pedig a korszerű oktatást se-

gíti. Ezt a labort idén nyáron ajándékba kapták a szlovákiai Zsolna városának 2-es számú iskolájától, ezért a mostani tanév kezdetétől kapcsolhatták be az oktatási folyamatba.

Az iskola igazgatója szerint azóta különféle szakmai módszerek, elképzelések alapján próbálkoznak a felhasználásával, de még nem állapodtak meg egyik gépi oktatási módszer mellett sem. Pillanatnyilag a szintén szlovákok lakta Komárom megyei Keszthely általános iskolája nyelvi laboratóriumának módszerét tartják a legsikeresebbnek az átvettek közül, de az új keresésétől és kipróbálásától ezután sem zárkóznak el.

A pilisszántói nyelvi labor egyik előnye, hogy nem csupán a szlovák, hanem az angol nyelv iskolai tanítására is alkalmazhatják. A másik kétségtelen előnye, a technikai tartozékok módját adnak arra, hogy a tanár egyazon időben valamennyi diák teljesítményét ellenőrizze, míg a hagyományos módszerrel egyszerre csupán egyetlen tanuló ismereteiről kaphat képet az oktató.

— kk —

## Földrajzi etimológia

A földrajzi nevek etimológiai szótára hasznos, tanulmányozásra alkalmas, ajánlott gyűjtemény. Tájak, korok, emberek élete, története is sűrítve található a kötetben. Nemcsak lokálpatriótáknak, nemcsak honismereti körök kutatóinak nyújt hasznos, érdekes adatokat, hanem mindazoknak, akik e hazában élnek.

Budakeszi nevének előtagja utal a főváros közelségére. Az utótag keszi, kesze, kezű, régi szót formáz, mely romot jelent. Ez a tunguz származékos jól utal a sok vihart átélt közösségünk múltjára. A római kor, a tatár, s török világ harcai, a belső villongások a hely történetének múltját idézik. Keszi = rom, s e romokon épült fel az új, miközben a szó is „alakot váltott”. Keszi-vé lett. De nem bizonyított, hogy a falu innen nyerte elnevezését, mert még az is meglehet: a honfoglaló törzs egy harcosának nevéből származik a „keszi” utótag. Bárhogyan is van, egy bizonyos, hogy településünk római, tatár, török romokon épült újjá. Az

is bizonyos, hogy a helynév a magyar törzsi rendszerben egy törzs töredékére vonatkozott, vagy vonatkozott.

szándék nemessége. Az öregek megbecsülése, maga a gesztus!

Monostori Imre Tököl

Padányi Lajos Budakeszi

## Tököli karácsony

Advent csendjében Tököl önkormányzata a településen élő minden hatvan év felettit névre szólóan meghívott a helyi művelődési házba. A karácsonyi jókívánságok mellé ajándékműsor járult, melyen Záray Márta és Vámosi János lépett fel. Majd Hoffman Pál polgármester köszöntötte az idős embereket, s átadta az önkormányzat karácsonyi ajándékát, a pénzbeli támogatást.

Ötszázán jutottak be a nagyterembe, sajnos jócskán kívül szorultak, némi szervezési hiba miatt. De dicsérendő a jóakarát. A polgármester hivatal ügyes dolgozói találékonysággal oldották fel a kényelmetlen helyzetet, s azok vehették át először a karácsonyi támogatás 1 ezer 500 forintját, akiknek nem jutott a teremben hely. A rendezvényt nem a kapott összeg értéke minősítette, hanem a

## Zsebbevágó vásárlás

Manapság az ember már fényes nappal sem érezheti magát biztonságban az utcán. Mert, ha elmerül a kirakott áruk nézegetésében, netán alkudozik is egy sort, mire fizetni akar: nyitva a táskája, oda a pénztárcája! Ebben a hatalmas kirakodóvásárban — mely főként a fővárost jellemzi — tolongásban, mint hal a vízben, úgy élnek a zsebtolvajok. S ha valamelyiket sikerül is nyakon csípni, társai gondoskodnak róla, hogy a nagy lökdösődésben hamar elillanjon.

Kilátástalan a helyzet ebben az állapotban, amikor a városok egy hatalmas bazár emlékeztetnek. Nem ártana, ha civilben több nyomozó kísérelné figyelemmel, hol, mi történik. S legalább nappal biztonságban érezhetné az ember magát, pénztárcáját, vagy a nyakában lévő szőrmegallért, melyet csak úgy lerántanak az idősebb hölgyekről!

Varga Imréné Budapest

# JÖGI TANÁCSOK

## Ki jogosult végkielégítésre?

Munkaviszonyunkat létszámleépítésre hivatkozással munkáltatónk felmondta, végkielégítés ennek ellenére nem hajlandó fizetni azzal az indoklással, hogy munkáltatónk elnevezése a közelmúltban megváltozott (bejegyzést munkakönyvünkben is módosították), s így jelenlegi munkáltatónknál 3 éves munkaviszonnal nem rendelkezünk. A 40 éves törzsgárdajutalmat a nyugdíjazottaknak ugyanilyen indoklással megtagadták — írja S. J. olvasónk és még sokan mások. Azt kérdezik, érheti-e őket joghátrány a munkáltató (állami vállalatból — részvénytársaság, szakcsoportból — kizsúvetkezett) átalakulása, s ennek következtében névváltozása miatt.

Olvasóink konkrét igényjogosultságát egyénileg lehet csak megválaszolni, e rovat keretein belül csak az általános rendező elveket tudom ismertetni. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1967. II. törvényt módosító 1991. évi XLVIII. törvény vezette be a végkielégítés jogintézményét. A törvény kimondja, hogy

az áthelyezett dolgozókra a végkielégítési kötelezettség nem vonatkozik. Nem jár továbbá végkielégítés a munkavállalónak — és ezt a törvény tételesen határozza meg —, ha a munkaviszonyát a munkáltató azért mondja fel, mert a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, illetve egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi, illetve b/nyugellátásra szerzett jogosultságot, vagy korengedményes nyugdíjat állapítottak meg a részére, valamint az első állás mellett létesített további munkaviszony megszűnéséről.

A végkielégítésre való jogosultság feltétele, hogy a munkaviszony a munkáltatónál — a törvényben meghatározott időtartamban (min. 3 év) fennálljon.

Olvasóink esetében tehát azt kell tisztázni, hogy az átalakulás után létrejött új jogi személy munkáltatók jogutódjai-e az előző munkáltatónak, változtak-e az egyéni munkaszerződés, vagy áthelyezés történt az új munkáltatóhoz, aminek jogi szabályai nem változtak, és háromoldalú (régis és az új munkáltató, valamint a dolgozó megállapodása) konszenzuson kell alapulnia, és írásba kell foglalni. Ha tehát a munkáltató elnevezésének módosítására a munkakönyvben a 12/1967. (X. 20.) MüM sz. rendelet 15. § (3) bekezdés alapján került sor, akkor a régi és az új munkáltatónál eltöltött munkaviszonyt együttesen kell figyelembe venni.

Ez az az eset, amikor a dolgozó munkaszerződése — az átalakulás ellenére nem változott, munkahelye, munkaköre és személyi alapbéré közvetlenül emiatt nem változott. Ebben az

esetben — ha a jogszabályi feltételek egyébként fennállnak, álláspontom szerint a dolgozó törzsgárda jutalmára is jogosultságot szerzett.

Más a helyzet akkor, ha a régi munkáltató megszűnésére tekintettel az új munkáltatóhoz a dolgozót természetesen beleegyezésével — áthelyezték, mivel a törvény ilyen esetekben nem kötelezi a munkáltatót 3 évnél rövidebb foglalkoztatás esetén — végkielégítés fizetésére. A gyakorlatban előfordulnak olyan esetek is, amikor a munkáltató, hogy végkielégítési kötelezettsége alól mentesüljön, az egyéni munkaszerződés módosítása nélkül is „áthelyezés” bejegyzést alkalmaz a munkakönyvben. Ezért olvasóinknak azt javaslom, hogyha igényüket — az általános tájékoztatásom alapján — jogszerűnek tartják, forduljanak a munkaügyi döntőbizottsághoz, illetve másodfokon a munkaügyi bírósághoz igényük elbírálása céljából.

Dr. Fogarasi Gabriella jogtanácsos



VÁSÁROLJA AZ ARANYGALLÉR RT. TERMÉKEIT  
ARANYGALLÉR RT. - KENYEREK + EGYESBÉK

### Boltjaink soha nincsenek távol Öntől:

- Cegléd, Kossuth F. u. 6.
- Cegléd, Vadász u. 4.
- Cegléd, Pesti út 67.
- Cegléd, Ipartelepi u. 1.
- Cegléd, Körösi út 61.
- Abony, Piac tér
- Abony, Ceglédi út 10.
- Nagykát, Petőfi S. u. 11.
- Tápiószéle, Juhász L. tér 1.
- Törtel, Kossuth L. u. 10.
- Tápióbicske, Rákóczi út. 61.
- Tápiószecső, Dózsa Gy. u. 25.
- Tápiógyörgye, Ady E. u. 54.
- Farmos, Jászberényi út 667.

Jászkarajenő, Néphadsereg u. 61.  
Tápiószentmárton, Kossuth út 13.

### Aranygallér Rt.

2700 Cegléd, Kossuth Ferenc u. 6.



Aranygallér

Hirdetéseink a Pest Megyei Hírlapban, a Pest Megyei Extrában és a Szuperinfóban jelennek meg.